

Rapport förekomst av ensamarbete vid fordonsbesiktning

17 december 2024

© Transportstyrelsen

Väg och järnväg
Enhet Teknik väg

Dnr/Beteckning	TSV 2024-11275
Författare	Patrik Andersson
Månad År	December 2024

Eftertryck tillåts med angivande av källa.

Innehåll

INNEHÅLL	3
1 ALLMÄNT	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Transportstyrelsens bemyndigande	4
1.3 Avgränsningar.....	4
2 RESULTAT	5
3. SAMMANFATTNING	6

1 Allmänt

Transportstyrelsen genomför tillsyn av besiktningmarknaden med stöd av fordonslagen. Därför har Transportstyrelsen gjort en analys för att få en uppfattning om omfattningen av ensamarbete på besiktningstationer. Myndigheten genomförde analysen under september-november 2024 och bygger på besiktningar genomförda under tidsperioden 29 april – 2 juni 2024.

1.1 Bakgrund

Under monopoltiden, före 1 juli 2010 utfördes normalt besiktningar på större stationer med flera tekniker närvarande och ensamarbete undveks i möjligaste mån. Efter avregleringen har fler besiktningstationer öppnats på marknaden, många på mindre orter och ensamarbete på besiktningstationer är mer frekvent förekommande.

I dagsläget finns det ingenting i regelverket som förbjuder ensamarbete. Ansvaret ligger helt på besiktningföretagen att uppnå en fullvärdig besiktningsskvalité även vid ensamarbete.

Ackrediteringsmyndigheten Swedac har uttryckt farhågor om att besiktningsskvalitén kan påverkas av ensamarbete, särskilt om oerfarna tekniker arbetar ensamma. Även upprätthållandet av oberoendet och opartiskheten är en farhåga som Swedac har och då specifikt vid ensamarbete.

Polisen nationella operativa avdelning (NOA) har beskrivit att ensamarbete är en riskfaktor för att oegentligheter begås.

En analys av förekomsten av ensamarbete vid de fordonsbesiktningar som finns angivna i fällande domar gällande oegentligheter, där mutor och tjänstefel förekommit de senaste åren presenteras under punkt 3.

1.2 Transportstyrelsens bemyndigande

Transportstyrelsen utövar tillsyn av besiktningssverksamheten enligt 5 kap. 3a-c § fordonslagen (2002:574).

1.3 Avgränsningar

Analysen är begränsad till att omfatta fem veckor under tidsperioden 29 april – 2 juni 2024. Analysen utgår från samtliga fyra besiktningssformer¹ av fordonsbesiktningar inrapporterade till Transportstyrelsen (vägtrafikregistret) av besiktningssföretag med ackreditering för kategori 1 och 2².

Ensamarbete är i analysen likställt med ett datum där fordonsbesiktningar rapporterats in från en besiktningssstation av endast en besiktningstekniker, vilket under punkt 2 beskrivs som en teknikerdag.

¹ Fordonslag (2002:574) 4 kap 2§

² Fordonslag (2002:574) 4 kap 2a§

Besiktningar av fordon i kategori 3 har utelämnats från denna analys då besiktningarna enligt vad Transportstyrelsen känner till, normalt och historiskt sett alltid utförts vid ensamarbete ute i fält och inte på någon besiktningstation.

Analysen av ensamarbete i domar har begränsats till de fordon som finns omnämnda under åtalpunkter som lett till fällande domar eller strafföreläggande de senaste två åren.

2 Resultat ensamarbete vid fordonsbesiktning

I nedanstående tabell redovisas resultatet av analysen av omfattningen av ensamarbete 29 april till 2 juni 2024, för fordonsbesiktningar som de nio besiktningföretagen rapporterat in till Transportstyrelsen.

Företag	Teknikerdagar med ensamarbete	Stationer i snitt per dag med ensamarbete		
1	2161	61,7		
2	778	22,2		
3	460	13,1		
4	341	9,7		
5	216	6,2		
6	9	0,3		
7	1	0,0		
8	0	0		
9	0	0	Stationer totalt	Stationer i snitt per dag med ensamarbete
Totalt	3975	113,6	615	18,5 %

3. Resultat ensamarbete vid oegentligheter

Dom	Antal åtalspunkter/fordon	Utförda vid ensamarbete	Utförda vid ensamarbete i procent
1	7	7	100 %
2	13	13	100 %
3	9	5	56 %
4	21	11	52 %
5	6	3	50 %
6	4	2	50 %
Totalt	60	41	68 %

4. Sammanfattning

Förekomsten av ensamarbete på fordonsbesiktningensmarknaden uppgår i snitt till nästan var femte besiktningstation varje dag under perioden för analysen.

Oegentligheter förekommer oftare vid ensamarbete, vilket visas i det begränsade statistiska underlaget från fordonsbesiktningar i fällande domar och som därmed innehåller viss osäkerhet.

Besiktningensorganen bär ett stort ansvar för att uppnå en fullvärdig besiktningenskvalité och detta ansvar blir särskilt viktigt att ta hänsyn till vid ensamarbete.